

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előzetési pénsek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szerkesztési részét illető minden körülmények ide intézendők.

Hírmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre 10 ft - kr., Félévre 6 ft - kr., Negyedévre 3 ft 50 kr., Egy hónapra 1 ft - kr.

Hirdetési díj:

Orv. hasábolposztosor egyszeri beiktatásáért 50k Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 k Nyilvánt. 4 hasábolposztosorért 20 k.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló hirdetés sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szerda November 13.

224. szám.

Egy könyv: „A mi hadseregünk ről.”

(T.) Hogy a mai hadsereget a régiebb zsoldos hadakkal nem lehet összehasonlítani, azt nagyon szépen megmagyarázza egy könyv, mely csak az imént jelent meg s a melyet megszerezhetnénk a kasszinók és olvasókörök, mert nincs rosszabb az egyoldalú elfogultságnál.

Általános jelszó ma, hogy a hadsereg az a népek nyakán élősködő tömegek, melyeknek semmi hasznuk, csak az állam polgárok véresverejtékét emésztik.

Az erős hadsereg erős kőfal kerítéshez hasonlítható, melyen kívül ellenséges ragadozók tanyáznak. Ez a kerítés tartja őket vissza a támadástól, a betöréstől, s teszi lehetségessé, hogy házi tüzelyeink körül, földünket békességben művelhessük.

És pedig minél erősebb ama hadsereg, annál nagyobb biztosítéka ama békés munkálkodásnak, mely a haladás terjesztője, a jólétek előmozdítója.

Folytonosan hangoztatjuk a közoktatás hiányát és nem gondoljuk meg, hogy a hadsereg egy óriási iskola. A könyv előnkbe állítja a berukkoló ujonczot és módunk van látni, mint lesz a legtekintélyesebb fiúkból tisztességes ember.

A könyv végig vezet bennünket „A mi hadseregünk“ mindenféle fázisán. A békés iskoláztatáson, a fegyverforgatás gyakorlatán, a harcok és ütközetek színhelyein. Megtanít becsülni azt az elemet, mely hazáját az emberi kincsek két legdrágábbikával, életével és vérével szolgálja.

A könyv bemutatja a katonatisztet az ő családi körében, neje és gyermekei közt. A szemlélt önkéntelen meg-

hatottsággal gondol arra, hogy egy parancs szó, s kiragadja az apát eme ölelő karok közül s lehet, hogy a bucsú csók, melyet nejeinek, gyermekeinek ajkára éget, az utolsó ez életben! mily fájó érzéssel távozzanak a családapára harczok mezejére, mikor a polgárember távolról nézi a biztos tüzely megül és otthon marad? Van-e jutalom, mely kárpótolhatná az apát, a családot e fájdalomért.

Gyönyörű kép ábrázolja amint ott fekszenek a katonatisztek a tábori őrtűz körül. Kialszik, hogy visszavárhozhatna magát az álom karján elhagyott kedveseinek érte zokogó drága körébe; ki gondolkozik, hogy mit hoz számára a holnap; ki levelet ír a pislogó tűznél, talán az utolsót ez életben.

Es kinek jut most eszébe, gyűlölni ezt a katonát, ki polgártársai tüzelyének biztonságáért, családját hagyottan, ébren viraszt a halál révén? Nem-e megbocsátjuk ama kis helykeségét, melyet a fegyverviselés és fegyver közt állás ténye már lélektanilag magával hord, s melyet egy katona kibe a bátorságot és önéreztet mestersegesen is bele ojtják, akarata ellenére is magán visel.

Ö felsége Budapestén tegnapielőtt kihallgatást adott. — Fogadta gr. Kálnoky külügyminisztert és Tisza miniszterelnököt. A király tegnap este Bécsbe utazott, honnan Innsbruckba megy a hol holnap találkozni fog a Monzából oda érkező német császárral. — 15 én este a király ismét Budapestre, illetőleg Gödöllőre érkezik.

A képviselőház pénzügyi bizottságának ülésében, Hegedűs Sándor előadó benyújtotta az 1890. évi állami költségvetésre vonatkozó általános bizottsági jelentésnek az előző ülés megállapodásai alapján szerkesztett tervezetét. A jelentés kiemeli, hogy a bizottság által a költségvetési előirányzatot tett módosítások folytán, a költségvetési hiány 433,901 forintot tesz, melynek fedezése nem képez külön törvényhozási feladatot. A bizottság Matlekovics, Vahrmann, Harkányi, Wekerle minisz-

ter és Horánszky felszólalásai után, minden érdemleges módosítás nélkül, magáévá tette a jelentést. Elnök köszönetet mondván a bizottság nevében az előadónak, Falk Miksa pedig az elnöknek, fáradságtalan munkálkodásukért, az ülés véget ért.

A m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszterium 1888-ban. Baross Gábor kereskedelmi miniszter a képviselőház hétfői ülésén beterjesztette a jelentést azon működésről, melyet 1888-ban a volt közmunka- és közlekedésügyi miniszterium élen kifejtett. A terjedelmes jelentés nagyérdemű képét nyújtja a nevezett évben teljesített építést, útfenntartási s vízépítészeti munkáknak, a magyarországi vasutógy ürvendtes fejlődésének, nemkülönben a posta-, távirda és telefonügynek. Az egész jelentés öt részre oszlik, melyekből csak néhány főbb adatot emelünk ki: Utfenntartásra összesen 2,883,000 forint fordított. Az állami utak hossza 1887-ben 5612 kilométer volt, 1888. év végén ellenben 7177 kilométer. A Dunán 1888-ban két folyam-szakaszban történtek nagyobb szabályozási munkák és pedig a dévény-dunaradványi és ráczalmás-hartau-madocsa-szakaszban. Az előbbi szakaszban a munkálatok 1,048,159 ft 14 kr igényeltek. Azon vízi utak hossza, melyen hajók rendezes közlekedtek, 2928 kilométer volt. Ebből a Dunára 997, a Tiszára 460, a Szávára 597, a Drávára 228, a Kőrösre 127 és a Marosra 117 kilométer esik. A m. kir. állami vasutak hossza 4244 kilométer, a helyi érdekű vasutaké 2155 kilométer, a magánvasutaké 4001 kilométer volt; összesen tehát 10,400 kilométer.

Kir. tábla és Nagyvárad.

Debreczen, nov. 13. Nagyváradon hangos felajánlást okozott a budapesti ügyvédi kamarának a kir. táblák decentralizálása iránti föltérjesztése az igazságügyi miniszterhez. Fáj nekik, — s ezt elhiszszük — hogy a kamara az ő kedvükért még vagy másikkilencz várost ki nem jelölt táblás városnak. A „Szabadság“ nak fenti czim alatt írott vezércikkében ki is ontják mérgeköt a felületes munkát végzett, „hüségű“ vezetőt, a hazai viszonyokat figyelem kívül hagyó s csak a külföldi intézmények ismeretével „kérkedő“ kamarának föltérjesztése előtt, melynek

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Antonius és Cleopatra.

— Először adatik színházunkban f. hó 14 én csütörtökön. — Antonius és Cleopatra, mely tudvalevőleg Julius Caesárnak mintegy folytatása, először az 1623 ki folio-kiadásban jelent meg nyomtatásban. Coleridge szerint a költő lángese egy darabjában sem nyilatkozik oly nagyszerűen, mint ebben; de a színpadon sokáig nem emelkedett oly népszerűségre, mint Shakspear többi nagy tragédiái. Magyarul a Kisfaludy-társaság kiadásában jelent meg Szász Károly fordításában; a nemzeti színházban 1858-ban került színre; újra föllevelemítették 1885-ben, midőn több ízben adták elő. Nehány év előtt a bécsi Burg-színház is fölvette játékrendjébe. — A debreczeni színházban tudunkkal eddig nem adatott.

Shakspeare anyagját ebben is, mint többi római darabjában, Plutarchból merítette. Elmondja Plutarch a módot, melylyel Cleopatra Antonius hálózába kerítette, a mint a darabban Enobarbus elbeszéléséből ismerjük. Akkor történt ez, midőn Antonius a parthusok ellen indulva, Ciliciába maga elé idézte Cleopatrát, hogy kérdőre vonja a Cassianusnak nyújtott segítségért. Az egyiptomi királynő testőleg pompás fellépése után Antonius másnap viszonzta a lakomát, melyen ugyanazon fényt akarta kifejteni, de belátván versenyzése sikertelenségét, maga tréfált legjobban szegénysége és bárdolatlansága fölött. — Tréfából Cleopatra könnyen megismerte a nyers katonát s ezt tartózkodás és kimélet nélkül hasznára fordította. Mert szépsége, mint mondják, nem volt épen rendkívüli; de modorában volt valami ellenállhatatlanul lebilincselő s alakja, ékeszólásával s lényének kellemével egyesülve, utat talált a szívhez.

E tulajdonságai és tehetségei által annyira lekötötte Antonius, hogy utána ment Alexandriába, mialatt neje Fulvia Romában az ő érdeklődésében háborút folytatott Caesarral, és Mesopotamiában egy parthos sereg állt. Plutarch jellemzőleg írja le a pupa, dorbézőlő életet, melyet az egyiptomi királynő udvaránál vittek.

A henyesség és dorbézőlés mámorából két hír riasztja fel Antonius: nejt és testvérét Caesar legyőzte és kiűzte Itáliából, s a parthusok egész Lydiáig és Joniáig elfoglalták Asziát, Fulvia nemsokára meghal, s Antonius és Caesar közt a kibékülést létre hozza Antonius házassága Octaviával. Egy ideig tartott a kiengesztelés, de Antonius bántotta, hogy Caesar minden játékban győz fölötté, s ezt a féltékenységet táplálta lelkeben az egyiptomi jós is, kit magánál tartott. Elhagyta hát Itáliát Octaviával.

De rossz végete, Cleopatrához való szerelme, melyet a jobb gondolatok eloltani és száműzni látszottak, ismét fölébredt és lángrogult, midőn Syria közelébe jutott.

E percztől fogva feltarthatatlan következetességgel hajtsa a végzet katasztrófája felé. Plutarch hosszasan elbeszéli az eseményeket, melyek gyűrűk gyanánt lánczozva fonódva mindig erősebben csavarodnak a súlyosabb hős tagjai körül, míg végre tehetetlenül átszolgálatják a végzet ítéletének; s ekkor, utoljára, hatalmas erőfeszítéssel újra fölemelkedik, de csak azért, hogy önmagán hajtsa végre a kikerülhetetlen ítéletet. Ez események rohamos gyorsasággal követik egymást, egyik hiba szülvén a másikat. Egész tartományokat ajándékoz Cleopatrának s ezzel elkeseríti maga ellen a római népet; elismeri Cleopatrától született gyermekeit s maga ellen lázítja a megsértett családi erkölcsöket; dicstelen hadjáratot indít a parthusok ellen s megrontja vezéri nimbusz honfittársai és barbárok előtt. Mindenfelé ingadozni kezdenek az oázisok, melyekre támaszkodik, de szen-

vedélye elvakultságában észre sem veszi, hanem Cleopatra után siet.

Elbeszéli ezután Plutarch Octavia kísérletét Antonius visszatérésére s utána való utazását, valamint a kaczerés és tetetés azon fogásait, melyekkel Cleopatra hálózában tartja Antonius; elbeszéli Octavia visszatérését Rómába, nemes római matronához méltó viselkedést s a közvélemény meg nagyobb elkeseredését; elbeszéli ama komédiászerű ünnepélyt melylyel Antonius Alexandriában Cleopatrát, és Cleopatrától való fiait királyokká avatta s mely a római nép elkeseredését gyűlöletté fokozta. Octavius Caesar hasznára fordítja e hangulatot s Antonius ellen ingerli a tömeget. A háboru kikerülhetlenné válik a két vetélytárs között, s tengeren és szárazon egymás ellen indulnak a hadak, hogy eldöntsék, kettejük közül kié legyen a világ uralma? A nagyobb, erősebbet legyőzi a gyöngébb a szenvedélyes lángész elől elragadja a világ kormánybotját a számító, hideg középserűség, mert amazt már magával viszi s nem bocsátja el assonyi alakba öltözött rossz végzete. Plutarch elbeszéléséből megtudjuk, hogyan tartotta Antonius a hajóhadnál Enobarbus tanácsa ellenére, Cleopatrát; hogyan bocsátkozott ennek kedvéért a tengeri ütközetbe, holott szárazföldi serege sokkal erősebb volt s biztosabban kivívhatta volna a győzelmet; hogyan menekült el Cleopatra hajója a csatából s hogyan futott utána Antonius, elhagyva hajóhadát, eldobva magától a világot uralmát az asszony kedvéért.

A mi az actiumi ütközet után következik, az már nem más, mint az elbukott hős vergődése a végső megsemmisülésig. Plutarch ezt is részletesen elbeszéli: Antonius kétségbeesett bolyongását s újra egyesülését Cleopatrával; Thyreus küldetését Cleopatrához s Antonius gyanuját; Thyreus megbácsolatását; a háboru folytatását és Antonius utolsó pillanatnyi diadalát Alexandria előtt; Anto-

nus párbajra való kibívását és Octavius visszautasítását; az utolsó csatát és Cleopatra árulását, és végre Antonius halálát. Volt egy hü szolgálja, Eros nevű, mondja Plutarch. Ezzel hosszú idő előtt megígértette, hogy szükség esetén meg fogja ölni és most emlékeztető reá. Eros pedig kivonta a kardot s úgy tartá, mintha rá akarna sujtani, de azután elfordította arcát s önmagát ölte meg. Midőn lába eé rogyott, így szólt Antonius: „Helyesen cselekedtél, oh Eros, megintitván engem arra, a minek történnie kell.“ Ezzel leszurta magát. De sebe nem okozott azonnal halált, kérte a jelenlévőket, adják meg neki a kegyelemdőfést. De ezek kiütöttak a szobából, mialatt kiabált és maga körül csapkodott, míg Cleopatrától megjött Diomedes inok azon parancsra, hogy hozzá vigyék a sírboltba... Cleopatra nem nyitatta ki az ajtót, hanem egy felső nyílásnál jelent meg és köteleket bocsátott alá. Antonius ezekhez erősítették s így huzta fel magához két nővel, kiket egyedül vitt magával a sírboltba. Síralmasabb látvány mondják azok, kik jelen voltak, soha sem volt ennél. Vérről mooskoltan és a halállal küzdőve vonták fel Antonius, mialatt a levegőben függve Cleopatra felé nyujtá kezeit. És a nőkre nézve sem volt könnyű munka, mert csak nagy nehezen és arccalá mélyen lehajolva volt képes Cleopatra erősen megragadni a kötelet, míg az alatt állók részvevőleg kiáltottak feléje. Miután így magához vette és lefektette Antonius, szétépte ruháit, mellét verte és marcangolta, vérről szennyezte be arcát, urának, férjének, imperatorának szólítva őt s kicsinybe mult, hogy érte való fájdalomában saját nyomorúságát nem felede el. Antonius azonban parancsolá, hagyjon fel jajveszékülésével és bort kért, talán szomszagtól, vagy talán remélte, hogy így gyorsabban fog meghalni. Miután ivott, tanácsá Cleopatrának, hogy ha szegény nélkül teheti, gondoljon saját menekülésére és Caesar barátjai közt leginkább Proculejst ajánlotta bizalmá-

Szavastör nadrág 20 ft-tól 35 ft-ig.

szerzője, a mi annál érzékenyebben érinti a szomszédokat, hozzá még biharmegyei ember is; minélfogva viágos, hogy a szerző a hálát lánsgát rut bünében leledzik.

A cikk néhány megjegyzésére, úgy a mint azok következnek, bátorodom néhány szerény észrevételt közölni.

Sajnos tapasztalja a cikk írója, hogy oly intézményről is, minő a kir. tábla, mely sajátos jellegű kizárólag hazai találmányok gyűjtésére és törvénykezésre szolgál, a p. s. z. k. mintául az osztrák és német feltörekvészek elhelyezése és beosztása vétetik.

Hogy a fővárosi ügyvédi kamara német és osztrák mustra szerint osztotta volna be a királyi táblákat, azt csak nagyváradi szemüveg kereszttel nézve állíthatja valaki. Mert hiszen Ausztriában és Németországban a feltörekvészek a tartományi beosztásnak felelnek meg; Magyarország pedig — hála Istennek — egységes állam s foederatív tekinteteknek a kamara még akkor sem hódolhatott volna, ha talán külföldi mintát igyekszik alkalmazni. — Sokkal inkább azt lehet és kell mondanunk, hogy a hazai és történelmi jogot, melyet a cikkíró is követelményül állít fel, a kamara tisztelgetően tartotta és pedig épen az által, hogy Debreczent, melynek 1723-tól kezdve csaknem folytonosan volt kir. táblája, ezuttal is a tábla székhelyül jelölté ki.

A fölterjesztés legfontosabb részének cikkíró azt tartja, mely a székhelyeket javaslatba hozza; szerinte a miniszter is ebben várta a kamara indokolt és véleményes jelentését. Mert — ugymond — erre irányul az egész ország tekintete s mert a vidéki empiriumok legvitalisabb érdekei függnek tőle. „Mégis ebben leghianyosabb a felterjesztés.”

Mi következethet ebből? Az, hogy cikkíró úgy tekint a kir. tábla decentralizálására, mintha azt első sorban egyenlő vidéki város kedvéért találták volna ki a bölesek; hogy az egész reformnak nem volna egyéb célja, mint néhány városnak hiúságát, nagyvárágását vele legyezgetni.

A kir. táblák helyeinek megválasztása mindenestre lényeges dolog, elsőrangú feladat, de nem egyenlő város privát érdekei szempontjából. S bizonyosan úgy áll a dolog, hogy Szilágyi Dezső ez iránt is hallani kívánta a kamara véleményét.

Epen azért nem is tehető föl egy olyan komoly, nagyteknélyű testülettől, minő a budapesti ügyvédi kamara, hogy csak egy Hübelle Balázs módjára végezze volna meg bizatását, hogy behunyott szemmel rátette volna újait Magyarországnak máppájára s véletlenül a mely városokra estek újjai, — azokat jelölté volna meg táblás városoknak.

Higgadt megfontolás, minden tényezőnek gondos, alapos egybevetése után állapodott meg a kamara ama kilenc városban, nem pedig másik kilencben. — Az a körülmény, hogy a javaslat szerzője biharmegyei ember, — azt hiszik — épen — a javaslat részrehajthatlansága és igazsága mellett bizonyít.

A cikknek sulya, mint legfőbb argumentumra arra van fektetve, hogy a nagyváradi kir. törvényszék területe csaknem háromszorta nagyobb a debreczeninél, hogy ezen a területen közel félmillió ember él, — s hogy mily rengeteg számu bűnügy (szomorú, mikor, ilyenekkel kénytelen valaki a maga fölényét bizonyítani) fordul elő. Már most — ezt a konsequenciát vonja le belőle cikkíró — milyen nagy baj lesz az, ha — szóbeliség esetén — annyi érdekelt

félnek nem Nagyváradon, hanem Debreczenben kell a kir. tábla előtt megjelennie. Az okoskodást ám megis fordíthatjuk, olyanformán, hogy még nagyobb baj lesz, ha a hajdu-, jásznagykunsszolgák, szabócs, szatmár-, ugocsa-, mármaros és beregmegei embereknek az említett esetben a távolabb eső Váradra kellene mennie.

Ekkor másfél milliónyi lakosság huzná a rövidbebet.

Cikkíró azzal végezi, hogy Nagyváradnak a kir. tábla székhelyétől elesnie politikai és igazságsügyi szempontból nem szabad.

Vajjon nem mondhatja-e ugyanezt Debreczen és pedig kétségtelenül kevesebb túlzással, több joggal, mint Nagy-Várad?

Z-i L-s.

Külföld.

A francia parlament tegnap tartotta első ülését, melyet Pierre Blanch korlök nyitott meg, a ki köztársasági szellemű beszédet tartott. Ideiglenes elnöké Floquet választott. A boulangisták tüntetéséről hírt nem érkezett. — Milán királyi Résztescel, Gruciccsal és Pasicscsal érkezett, minnek célja a Nátiálval való viszony rendezése. Sándor király helyzetének erősítése érdekében. A viszony rendezését a cár és Ferencz József is tanácsolják. Azt hiszik, hogy ez sikerülni fog Milán és Nátiálval személyes békés megegyezése után. — Karagorgyevics Péter engedélyt kért a skupstinától arra, hogy családjával Szerbiába vándoroljon; egyuttal kijelentette, hogy az egyetem orvostudományi karának felállítására 500,000 s a rokkantak alapjára 150,000 dinárt hajlandó adományozni. Belgrádi hírek szerint eddig 3000 montenegrói telepedett meg Szerbiában.

Napi hírek.

— **Meghívó.** Az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület” elnöksége által felszólítottván, hogy ezen hazafias egyesület Debreczen-városi és hajdu-vármegyei fiókjának megalakításával kísérletet tegyek: — van szerencsém mindazokat, kik Debreczen város és Hajdu vármegye területéről a nevezett közművelődési egyesületnek tagjai, — a megalakítás tárgyában folyó évi November hó 17-én délelőtti 11 órákor Debreczen sz. b. kir. város székházának nagy tanácstermében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Debreczen, 1889. évi November hó 7-én. Gr. Degenfeld József.

— **A közmunka összeírás.** A jövő 1890. dik évre szóló országos közmunka-ör összeírás a folyó év okt. havában úgy a városban, mint a város külterületén teljesítendő, ezen összeírások a városi adóügyi hivatalos helyiségében folyó év nov. 12-től fogva 15 napig közszemlére kitétetnek; mihez képest figyelemzetnek úgy a város bel-mint külterületén lakó adózók, hogy a közmunka összeírásokat a kitűzött 15 nap alatt megtekinthetik, és ha azok ellenében észrevételeik vagy kifogásaik vannak: felszólalásukat szóval vagy írában ugyanott beadhatják. A kik kitűzött határidőben felszólalási jogukkal nem élnek, azok ellenében az összeírás jogérvényessé válik,

és később csak azoknak lehet — írásbeli előterjesztés által — a felmentésre igényük, kikre nézve az 1862-dik évből kiadott közmunka-utasítás 9. §-ban foglalt mentesítési esetek valamelyike az összeírás alkalmával is már fenállott. Iparos és kereskedő segédekre kivett közmunkáért — ha azok az összeírás után a városból idegen helyre eltávoznak a nélkül, hogy a reájok kivett közmunkának váltásügyszegét lefizették volna — a munkaadó mester, vagy üzleti főnök felelős, Debreczenben, 1889. Nov. 12-én. A városi tanács.

— **Hangverseny H. Bösörményben.** A h. bösörményi ujonnan alakult dalkör f. hó 23-dikán felolvasással egybekötött hangversenyt rendez, — a volt kerületi székházának nagytermében. A felolvasásra S. z. a b. l. c. s. k. Mihály főiskolai szénor, lapunk szellemes to'lu dolgozó társa vállalkozott, a ki egy humoros dolgozattal fogja megkacagtatni a bösörményi-ke't. — U. z. o. n. y. i. Géza joghallgató pedig két számot betöltő hegedű játékot vesz részt a hangversenyben. — A dalkör buzgó tagjai élvezes estét készítenek a közönségnek. A hangversenyt tánc követi.

— **Boros üvegek vizsgálása.** Az I. kerületbeli rendőrkapitányság nagy razziaát tartott a kerületében lévő bormérések hamis mérőeszközeire; némely vendéglőkben talált is hiteles ürmértékben szűkölködő üvegekre. Különösen a fölliteresek közül kerültek kifogásolhatók. Szám szerint 155 db, azután a kétdeciszek következnek, 32 drbval; háromdeciszek 15-tel, az egy literesek között csak egyetlen egy darab nem olyan, a milyennek dukálna lennie. — Az igazság kedvéért meg kell jegeyzni, hogy a legtöbb üveg 1—2 centiméterrel kisebb a hiteles mértéknél; fölliteresek csufolt háromdeciszekévé találtak.

— **Móricz József ügye.** Móricz József, a 20 évi fegyházra ítélt apagyilkos a napok ban Kerenczes alezredes hadbíró láttamozása mellett levelet intézett generális meghatalmazottjához dr. Kardos S. ügyvédhez, kit arra kér, hogy látogatná meg őt sürgösen a kórházban, miután őly szerencsétlenül kimult édes anyja és testvére siremlekkéről gondoskodni akar, egyuttal hálás köszönetét fejezte ki az ügyében teljesített rendkívüli munkaságáért, kijelentvén azt is, hogy háláját nem csak szavakkal, de tettekkel is fogja bizonyítani. Dr. Kardos S. már a holnapi vonattal felutazik Budapestre védenéchéz.

Ugy értesülünk, hogy Paksy Imre kir. közjegyző tegnap az összes Móricz vagyonok leltározását befejezte, sőt az erről szóló terjedelmes jegyzőkönyvet a tegnapi nap folyamán a kir. törvényszéknek be is mutatta. Ezen leltár szerint a k. t. i. v. k. maghaladják a 70000 frtot, míg a passivák nem ütök meg az 50000 frtot s így nagyon alaposnak látszik azon első értesülésünk, melyben a t. i. z. t. a. v. a. g. y. o. n. t. 20—25 ezer frtra becsültük.

— **Fumigált községek.** Valaki azt állítja, hogy Földes, P.-Ladány, Tetétlen, M.-Pécs, Egyek, Józsa, Csege, Tólgás és Vámos Pécs községekben kevés a törvényhatósági bizottsági tagok száma, tehát a vasárnapi értekezlet eredményére nézve nem is olyan nagy baj, hogy ezek ott nem képviseltették magukat. Pedig annak a valakinek ninesen oka olyan könnyen venni ezen községek elmaradását az ő mozgalmuktól, lévén a bizottsági tagok száma ezen fumigált községekben összesen 54 (Földesen 18, P.-Ladányon 15, a többiben pedig 4—6), épen egy ötüde a törvényhatósági bizottság tagjainak és csak a

harmadrésze annak a pártnak, mely nem tart a vasárnapi értekezletzőkkel.

— **Egy élet egy ölelésért.** Talán még ember olyan drágán egy hölgy megölelését nem fizette meg, mint a szerencsétlen Kapu Géza, a budapesti királyi ügyéség kiadója. Az eset következő: A szerencsétlen ifjú már régóta jó viszonyban volt Hauser Alajos Sándor-utcai csukrásszal és ennek nejevel. Csaknem mindennap megfordult a barátságos polgárcsaládnál. Tegnap előtt minthogy barátá-gosan hívták, ott maradt vacsorára is. A házigazda vacsora után átment egy szomszédhoz Korcsmába, miatt a 38 éves menyecske és a 25 éves fiatal ember egyedül maradtak. A csukrásszolt mellett egy kis szobában azzal mulatták magukat, hogy az asszony az ágyon egy éles késsel papirt aprózott lámpaernyőnek, a fiatal ember pedig penecziusával az asztalon a papírra lámpaernyőzitrázatot metszett. Csendes beszélgetés közben telt el az idő, úgy fél 10-ig, midőn az a szony hirtelen föltek s azt mondta a fiatal embernek, várjon, mert kimegy teát főzni. Hogy ezután mi történt, azt részben eltérőleg mondták el a vizsgálóbíróknak. A nő azt állítja, hogy a mint kifelé ment, a kezében levő nagy éles kés, melyvel az imént papirt vágott, véletlenségből belement a fiatal ember hasába, amint az illető hirtelen felé fordult. Hauserné nemlten emelte föl a földről a vérben fetregő fiatal embert s egy divánra tette, azután kiment és segélyért kiáltozott. A mentők Kaput beszálították a Rókus kórházba, a hol éjjel után két órákor Driel vizsgálóbíró is megjelent kihallgatta a halokló fiatal embert. Az ifjú a bíró előtt lepleztlebb valomást tett, min a nő. Elmondta, hogy Hauser Alajosnéval előbb „enyelgett”, később, midőn a nő teát főzni a szobából kifelé indult, meg akarta ölelni. Hauserné az ölelés ellen védekezett, miközben Kapu véletlenül, inkább a saját vigyázatlansága folytán belerohant az éles késbe, mely hasába furdott. A szerencsétlen ember még utolsó szavában is azt bizonyította, hogy a nő ártatlan az ő halálában, mely pár perc múlva be is következett. A szerencsétlen ifju, tisztos családból származott. — Édes apja egy vidéki város főkapitánya volt. A megboldogult szeretett tornáznai s mondják, hogy a főváros egyik legügyesebb bicyclistája volt.

— **Haragozó-megyebizottsági tag.** A fődeákiai (Csanád m.) demokratikus gondokozásáról tanuskodik az a nagy bizalom, melylyel az ottani haragozót megyebizottsági tagnak választották meg. — A földéákiai bizonyára úgy okoskodtak, hogy a haragozó a falu tornyából, mint legmagasabb pontról legjobban látja és leghelyesebben ítéheti meg Földéák és a — világ folyását. Ezért a haragozó a magasabb politikának legilletékesebb szószólója lehet.

— **Angyalcsinálás.** Milyen jámbor, jóra való kis leány volt ez a Sári Zsuzsanna, mikor Földesről először mi hozánk jött peszt-rának, jegyzi meg a polgári biztos a kapitány ur által vallatot menyecskére. — Hja akkor még ártatlan naiv lélek volt Sári Zsuzsanna s hűségesebben gondját viselte a más gyermekének, mint később a magáénak, a kit valakitől ajándékba kapott s aki miatt most itt val-latja a kapitány. — Az a vád ellene, hogy mikor esecsémőjét más asszonyhoz adta dajkaságba, nem tett jelentést a rendőrségnek, pedig már egyszer megmagyarázták neki a szabályt. Az új dajkánál elhalt a gyermek négy hónapos korában, a mint a halotti bizonyítvány mondja béhuruban. Béhuruban pusztul el a legtöbb olyan istenálás, a kiket

ba; őt azonban ne sajnálja sorsának ily fordulata miatt, hanem inkább magasztalja boldognak a sok jóért, mely részévé lett, mivel a legnagyobb földi dicsőséget és hatalmat bírt és most nem becsültenül verték le, hanem római győzte le a római. — Elbeszéli ezután Plutarch Cleopatrának és két asszonyának halálát, és e szavakkal fejezi be elbeszélését: „Caesar bosszus volt a Cleopatra halála miatt, de csodálta nemes érzelmét, s holttestét királyi pompával temetteté Antonius mellé. A két asszony is tisztos temetésben részesült.”

Shakespeare tragédiája lépésről lépésre követi eselekvényében Plutarch elbeszélését. Nem hogy ki, nem változtat meg semmit, a mi az elbeszélés történetében lényeges, és nem tesz hozzá saját leleményéből semmi lényeges ténytet, a mi az életrajzban ne foglaltatnék. Epen ugy átveszi és felhasználja a korrestő próbó vonásokat és a másodrendű tényeket, melyek egy vagy más oldalról világosságot vetnek a főalakokra és főeseményekre. Talán épen e korrajz volta okozta, hogy a szinpadról nem tett oly fölemelő hatást, mint a költő más tragédiái, melyekkel különben egyenlő magaslaton áll a mély és igaz jellemzés tekintetében. Mert az a kor-szak, melynek képét szemléljük e drámában, az emberi természetes tehetségek legmagasabb kifejlődését, de egyszersmind a magára hagyott ember legnagyobb tehetetlenségét tünteti fel, s az óriás gyámoltalan vergődésének leverő képét nyújtja a szemlélőnek.

A régi világ vége felé közeledett s az új világ napja még nem kelt föl. Elenyészett, megsemmisült, hitelt vesztette minden, mi az embert az előtt lelkesíté, fölemelé, magasabb és nemesebb törekvésekre biztatá. Az Olymp istenei visszavonultak a földről a bölcseiki kététkedés gunyos mosolya elől, templomaik üresen álltak, oltáiraikon csak a szokás gyujtott lomha egykedvűséggel áldozatot. A hit

eltűnt, a vallás megszűnt a meggyőződés vagy az érzés dolga lenni s egyszerűen az állami kormánygépezet egyik kereké lett. Róma hatalma leigazta az ismert világot, elnyelte az egyes országokat, megszüntette a különböző népek egyéniségét, s a világbirodalom föl-emelkedésével elenyészett a haza fogalma, eltűnt a hazaszeretet eszméje. A szabadság utolsó hősei elhaltak Philippinél, az újkor emberei nem tudták megérteni, eszerben hagy-ták őket s ujjongva fogatták be magukat a győztes hatalom diadalzékereibe. A szabadság eszméje megszűnt, a köztársasági erények kimentek a divatból, a római polgárok helyét a praetoriánusok foglalták el, és a katonai uradalom a maga vezéreire ruházta lát a nép-jogait azok akaratát szentesítvén törvény-nek. De a kapos, mely a katonát vezéréhez fűzte, az érdek volt s nem a lelkesedés; ragaszkodott ahhoz, kinek esztől, ügyességétől, erejétől győztes harczt s vele gazdag zsákmányt remélt; addig ragaszkodott hozzá, míg e várakozásának eleget tett, s ott hagyta, mihelyt halványodni kezdett szerencseállaga.

A hűség, az önfeláldozás nem talált helyet ez üzletszerű katonák lelkeben, s a valódi harci erények épen oly elavultak lettek, mint a polgáriak. Eltűntek mindama eszmények, melyekért az emberiség az előtt lelkesült, küzdött, meghalt, s melyek fölemelték, megnemesítették szívének vágyait, kezének munkáit. Az ember józan fövel, kiábrándultan, hidegen tekintett maga körül a világban, és nem látott semmi mást, a miért méltó volna élni és küzdeni, mint a test boldogságát, az anyagi élvezetet, és ha ezt képtelen volt többé elérni, könnyű szívvel dobta el magától ezáltal életét. A magasabb hatalmaktól elhagyott világban megbomlott, feloszlásnak indult minden; a magára maradt ember érezte tehetségének fejlettségét és tapasztalta azoknak elégtelenségét: reménytelen szívvel, tönpre lemondással, sőt kétségbeeséssel n zett maga

elő a komor, vigasztalan ürbe, egyforma kedvel dobta magát a féktelen élvezetek mámorába, vagy a mindent megszüntető halálba. A régi világrend kifordult sarkából s miatt egymás után omlottak össze oszlopai, az emberiség tévedezve botorkált a romok között, új eszmény után epelve, mely fölemelje sülve-déséből; míg a föld egyik távoli zugában, a kis Galilleában megszületett az új világrend megalapítója.

E romokkal fedett, kietlen pusztán, mely az Ó- és új világ meggyéjén fekszik, vonulnak végig a nagy dráma eseményei. A történetíró készen szolgáltatta ezeket a költő számára; de az anyagba életet önteni, az események benső szálait összekötni és a megtörtént dolgok halmazát liktetős életté alakítani, a költő műve volt. Ebben is, mint mindennél, a csodálatos emberismerőt bámuljuk Shakspeareben. Az a látnoki szem, az események szürke felszínén keresztül megpillantotta az emberi szív mozdulatainak gazdag és szeszélyes színváltozatait, és belemélyed a rejtélyes műhelybe, hol a különféle erők szakadatlan működése és egymásra hatása jellemeket alkot. Kapott egy csomó eseményt s élő emberek eselekvényében vezeti szemünk elé; embereinek oly gondolkozást, mozgást, hangléjtést tulajdonít, mintha valamennyit személyesen ismerté volna, és mi, történetileg följegyzett tetteiket tekintve, kénytelenek vagyunk elismerni, hogy csak ilyenek lehettek és nem másfélék. Ezt kell mondanunk e nagy történeti kép minden alakjáról, a legfőbbek-ről, kik a középben állnak, épen úgy, mint a legkisebbekről, kik a háttérre foglalják el s a nagyobbak árnyalására szolgálnak. Színező vonásaiknál csak a számban van különbség, nem az igazságban és jellemzettségben. Azt a kort festi, melyben az eszmény eltűnt a földről, és a magára hagyott ember egyedül saját természetes tehetségeinek legnagyobb kifejtése és erőfeszítése által törekedett a földön

elérhető egyetlen célra, a testi boldogságra. Ezt az ismertető jelet látjuk minden alak-jában, kisebb vagy nagyobb voltuknak, kö-zépszerűségüknek, silányságuknak vagy ki-válóságuknak megfelelő kifejezésben, és látjuk mindenek fölött két fő alakjában, kik a kor-szakot leghivebben képviselik s kibben az eszmény nélkül elérhető legmagasabb emberi tökéletességet szemléljük: a férfiu ierő-nek, és znek, ügyességnek, bá-torságnak legteljesebb kife-j-lődését önuralom nélkül, és a női bájnak, kellemesnek, finomsá-g-nak, erélynek, értelemnek leg-magasabb fokát erkölcsi tartalom nélkül, és az erőt, mely e kettőt egymáshoz láncolja s egymás-sor-ának intőzőjévé teszi, a szerelmet; — de nem a tiszta szívek, nem az ifjuság, nem Romeo és Julia ellenáthatatlan, önfeláldozó, nemes szerelmét, hanem a legteljesebb kifejlésre jutott, érett, tapasztalt, minden illuzióval leszámolt férfi és asszony szenvedélyes érzéki vonal-mát, azt a szerelmet, mely egyedül volt le-hetséges e korszakban. Ez Antonius és Cle-opatra szerelme.

A bűnös ösvényen.

Regény 1 kötetben. — Irta: R. P. O.

(Fol. tatás.)

47

A mint sétájokból visszatértek a házba Lise asszonyt nagyon izgatott állapotban talál-ták, arca vérvörös volt s keskeny ajka alatto-mos mosolya gyanakvással tölté el Roxanet. Bizonyára valami rendkívüli eset adta elő magát.

— Talán levellem érkezett? kiáltá szor-rongó szívvel Roxane.

— Nem, mondá különös szemhunyoritással az alakoskodó celszövő teremtés. Lise asszony egész nap roppant nyugha-

az any
ezt a d
a város
ni, hog
kérdé
tam má
— a s z
asszony
pitány
nagyob
jébe, a
férjét j
embert,
krajeza
vissza j
kal, sze
esaládj
ütlegek
ségére
a miből
t a k a r
gató ur
A
lán áll
mondja
pitány.
anya. N
a heted
szoritja
anyai c
padt or
dul a t
kell ta
közbe
a fájd
A
békite
mielőtt
ni köm
sem jó
kásán
tot. —
hogy
r á j y
a vár
tottak
lyeinek
czeni
tá-t
lálnak
áll r
hogy
élelki
t a n i
suti n
telefo
kányi
zett.
pelyh
holott
— A
rövid
hogy
senyr
kódhe
sárna
tatlan
melye
rejtge
gába
ürügy
Egy
hogy
fel a
tudta
minő
gel v
még
kibes
most
rajta
ügye
ságo
nem
nőül
kozt
csak
xane
fér
műv
hat
kör
gad
hoz
ked
Fér
hat
egy
mi
sáb

az anyák nyügnek, tehernek tartanak. Most ezt a dajkát nem lehet előkeríteni. Elhúzódt a városról.

Hát miért nem jöttél fel jelentést tenni, hogy más dajkát fogadtál a gyerekednek, kérdé Zsuzsánát a kapitány.

Miért jöttem volna? mikor tudtam már akkor, hogy úgy is meghal — a szegény?

Egy család a rendőrség előtt. Az asszony negydedmagával ment panaszra a kapitány elé: ő és három apró gyermeke; a két nagyobbik két oldalról kapaszkodott a kötőjébe, a legkisebbiket kibelől szorongatta. A férjét jött bevádolni, azt a rossz, szivtelen embert, a ki öt hónapig oda csavargott, egy krajczár kenyéret valót nem küldött s mikor vissza jött a városba, akkor se ülélt karokkal, szerető szívvél kereste föl elhagyott éhez családját, hanem istenkáromlással, szitokkal és ütlegekkel. Nem átalotta a férj uram feleségére azt is ráfogni, hogy azt az öt forintot, a miből a három gyermeket tartja, nem a takarításért adja a nagyságos igazgató ur.

A fogalmazó asztalának másik oldalán áll a panaszolt férj, a ki rágalomnak mondja feleségének előadását.

Hány gyerekük van? kérdezi a kapitány.

Hat volt — felel könyeit törölve az anya. Négy már a temetőben pihen; ez pedig a hetedik, a ki szivemet rágja — s erősebben szorítja magához a legkisebbiket s egy édes anyai csókot nyom sirni kezdő magzatának sápadt orcáskájára.

Maga válni akar a feleségétől? fordul a fogalmazó a panaszolt férj felé.

Igen, instálom. Nem lehet vele élni.

De a gyermekeket vagy magának kell tartania, vagy tartásdíjat fizetnie értök.

Tartani is fogom a két nagyobbikat...

De én nem adom egyiket se vágott közbe az anya. — Én szenvedtem azokkal a fájdalommal.

A fogalmazó urnát nem sikerült összekötni a boldogtalan házasság feleket. A férj mielőtt távozott volna, némi jelét akarta adni könyörületének s kijelentette.

Igenis, tekintetes ur, mátfolyva sem józanon, sem részegen felé se megyek lakásának. Idáig kifiztettem a házbéret, 18 forintot. — Kifizetem még Májusig is. Ne mondja, hogy olyan nagyon rossz ember vagyok.

Biharmegyei hírek. I. László király szobra ügyének előmozdítása végett a váradiak egy 250 tagu bizottságot alakítottak. — A szépitési egyület estélyeinek Váradon is az a baja, a mi a debreczeni felolvasó kör felolvasásainak: a látogatást a férfiak egészen átengedték a hölgyvilágnak, — s ez viszont azzal tüntet a férfiakból álló rendező bizottság és felolvasások ellen, hogy közülük senkise vállalkozott az esték élénkítése végett szavalarára. — Telefon távfolyamot nyitott Váradon egy vasuti mérnök, hogy megkönnyítse a váradiakat a telefon használatára, a mit nálunk Dr. Balványi Miklósnak egy körlevele szépen elvígázt. — Hó is esett már Váradon, kövér pelyhekben. — Tehát ott már hidegebb van, holott nagyon tüzsekednek a királyi tábláért. — A nagyváradi zenekör, mely rövid idő óta áll fenn, olyan sikeresen halad, hogy már nagyszabású nyilvános hangversenyre készül. — Tervezzenek a gyönyörködhetnek vasárnaponként a szomszédok. Vasárnap is kijutott nekik ebből az élvezetből

tatlan volt, meglátszott rajta, hogy titka van, melyet a fiatal festő jelenlétében Roxane előtt rejtget. Délután már képtelen volt titkát magába zárni, nagyon furta az oldalát és talált is ürügyet, hogy Pelérdit néhány órára eltávolítsa. Egy felette fontos levelet adott át neki, kérve, hogy vigye el a szomszéd városkába és adja fel a pástára személyesen. Akos, ki nagyon jól tudta, hogy a fondorkodó, csufondáros vén asszony minő ellenséges érzülettel van iránta, készséggel vállalkozott a megbízás teljesítésére, nehogy még inkább felingerelje őt maga ellen.

Magunkban vagyunk. Roxane, végre kibeszélhettem magam veled. Hát mond el most, mik terveid, látom már gyakrabban veszt rajtad erőt a kegyetlen unalom, azonkívül pénzügyeink sem teszik tartóssá jelenlegi nyomorúságos helyzetünket.

Még mindig szeretem ezt az embert, nem tudok róla lemondani.

Eszelős vagy. Csak nem fogsz hozzá nőül menni?

Ki tudja. Egész nap erről gondolkoztam.

Az effajta emberek egy komédiás nő csakis a nagy gázsijáért szokták elvenni.

Minő aljas vád, kiáltá indulatosan Roxane, — Pelérdi magasztos jellem, az ilyesmi nem fér össze komoly és higgadt természetével. Nagy művész lesz belőle, hírneve csak fényt áraszt-hat reám.

Nagy ostobaság! Minden művész éhenkórász az én szememben és remélem, hogy magad is tisztában vagy velök; nem értenek más-hoz, mint egymást öcsárolni és irigy féltékenykedéssel kisérni mindazt, a mit más teremtet. Férjhez fogsz menni kedves babám, igen is, egy hatalmas kőrö jelentkezett nálam, egy nagy ur, egy gróf, a kinek pénze van és meg fog védeni mindkettőnköt az élet esetlegességei ellen.

Roxane felsikoltott elképedő felháborodásában.

Müller féle kioszk előtt. — A váradi állandós zsinház mégis csak készen lesz valamikor. Helyének kijelölése tárgyában ma délután tanácskozni fognak. — Gyermekbarát egyesület alakult Váradon szegény iskolás gyermekeknek ruhával és meleg ebéddel való ellátása végett. — A humánus egyesületnek 22 alapító és 255 rendes tagja van. — Berettyó Szent Mártonban a hó 17-dikén újonnan szentelik föl a r. kath. templomot, melyet a nyáron alaposan megrongált egy vihar. A tornyát is ledöntötte, igaz, hogy csak fából való torony volt.

Nincs többé szakácsné! A ki ismeri a konyhák rejtelmét, gazdasszonyok szenvedését, az tudja, mit jelent ez a nagy szó. Jól tudhatta az a vállalkozó társaság is, a melynek célja: pótolni a családok számára a szakácsnét. Napjában kétszer óriási konyha-kocsik járnak be a város utcait s hihetetlen olcsó áron szolgálják ki a legkínzóbb ebéddel. — A szolgáló csak kiáll a kapuba és várja az étel-hordót. A konyha-kocsi úgy van berendezve, hogy szolgálhat étellel a legkényesebb gyomrok s a legszegényebb munkáscsaládok számára egyaránt. S mi fő, a d. r. k. konyha kocsit sohasem pöröl, sehase járnak utána nyalka cipészfiak, sohase tör össze a tányérokat, sőt mi több, kimenője sincsen vasárnap délután.

Irodalom.

A protestáns irodalmi társaság a napokban Szász Károly ref. püspök elmélete alatt ülést tartott, melyen ürvendetes tudomással szolgált, hogy a tagok száma 757-re, a társulati vagyon pedig 35,700 forintra szaporodott. Ezután Zsilinszky Mihály főispán jelentette be, hogy bokros teendői miatt lemond püspöknek tiszteről. Püspöknek erre Horváth Sándor budapesti ev. lelkész választották meg s a tagsági díjak most az ő címére (Deák-tér 4. sz. a.) küldendők. A társulat folyóiratának első füzeté legközelebb megjelenik. A társulat kiadásában megjelenő mű a „Linzei békekötés története“ Zsilinszky Mihálytól mársajtó alatt van.

A rokonság és sógorság fokainak számlálása. Csiky Lajos debreczeni ev. ref. theol. tanár, ki a hazai prot. egyházi irodalmat már eddig is több értékes művel gazdagította, most ismét egy új gyakorlati hasznosul bíró könyvet bocsátott ki a fenti címmel.

Csiky Lajos eme legújabb művében a rokonság és a sógorság ágainak, izeinek kiszámítását magyarázó, megkönnyítő ismereteket és tudnivalókat foglalta össze és ezen nem csekély munkához, úgy szólván egész könyvtárt használt forrásul, a bibliától kezdve egész a legújabb idők, latin, német, angol és magyar nyelven megjelent könyveket, valamint az egyházi és polgári törvényeket, szabályokat, melyek tárgyával összeköttetésben állottak.

A munka három részre oszlik, az első az alapvető ismereteket foglalja magában. E végből megismereti a rokonság, rokonsági ágak, családfák, sógorság fogalmait; összegyűjti a rokonsági és sógorsági viszonyt jelző magyar kifejezéseket, szól a vérokonság és sógorságról, mint házassági akadályról. Terjedelmesen foglalkozik a rokonsági és sógorsági tiltott fokozatok fejlődésének történetével a mózesi és római törvénytől kezdve a r. kath. egyh. végmegállapodásáig. A második rész számos ábrák által világosítja a ro-

Lise asszony neki heviltlen kigyult arezzal gunyos érzékenykedéssel folytató:

Ugy áldjon meg az Isten, mint a hogy én híven és őszintén viselem szívemen jövődet. Olvasd csak ezt a gyönyörű levelet, csupa szerelem, csupa szenvedély: jó még mindig szeretlek üdvözlötten, lángoló érzeménnyel. Oh! de minő fényes jövő is vár rád, no csak olvasd, nagyon szép szerelmes levél.

Minden szerelmes levél ostoba és banális — szolt Roxane elutasító kézmozdulattal. — Ki írja? kérde menten.

Ki írja? hiszen ugys tudhatod, hogy nem más, mint Kéry gróf.

Lehetetlenség! kiáltá Roxane izgatottsággal felszökve ültéből. Ez az ember a történet után csak undort érezhet velem szembe, feltéve azt, hogy emberségesen tud még gondolkodni.

Pedig igazat szölok! mondá a furfangos vénasszony kezét szivére téve. A gróf szeret és mindenen nevére akar tenni. Istenem, hát mi is van abban, hogy az a szerencsétlen asszony megölte magát, hát a nagy háborúkban hány ezer ember vész el nyomtalanul; ha két ember érdeke úgy kívánja, ez a nő utatokban volt és egészen okosan cselekedett, hogy odább állt! a gyöngébbnek mindig meg kell hátrálni a hatalommal szemben. Most már nincs akadály köztetek.

Lise rosszabb vagy a pokol minden ördögénél, szivedben nincs a szálam hajszálnyi árnyalata sem. Annak a boldogtalan nőnek a véres árnya folyton ott lebeg köztem és azon gyenge jellemű ember között. Ez a házasság ugyan épíletesen megkoronázná hitványságunkat.

Roxane gyorsan járt fel-le a teremben és a vér ereiben hevesen lüktetett. Lise, a ki, a minő rendkívüli ravasz, éppen olyan szivós is, nem nyugodott ördögi szép csábzávaival; elkövetett mindent, hogy kicsikarja az igenlő választ. (Folyt. köv.)

konsági és sógoreági ágak és izek számítását, a családfák összeállítását mutatja be, míg a harmadik rész az előbbi két részben emondottaknak alkalmazása s tárgyalása a magyarországi egyházi viszonyokat a házassági tiltott fokozatok tekintetében. A mai egyházi jogi állapotok részletes ismertetését a törvényesen elismert felekezetek házassági tilalmaira nézve, történeti bevezetés előzi meg.

Csiky Lajos olyan munkát végzett, mely nagyon szükséges és elkel ott, a hol az egyházi és világi férfiak közül oly sokan nincsenek tisztában a rokonság és sógorság ágainak, izeinek számításával s a hol nincsen más könyv, mely ezt a bonyolult, ágas-bogas kérdést teljesen kimerítően ülelné fel. Nálunk, Magyarországon pedig épen ez az eset áll.

A világon ismert munkának a hazai összes felekezetek lelkészei sőt világiak is nagy hasznát vehetik Ajánljuk figyelmükbe.

Ára 1 frt 25 kr. Megrendelhető a szerzőnél Debreczenben, ugyazinte könyváruai uton is.

Természeti népiuskolai használatra összeállította B. B. debreczeni ref. tanító. Harmadik átnézett kiadás. Átdolgozta Békési Gyula kir. tankerületi főigazgató. Kiadja ifj. Csáthy Károly Debreczenben. Ára 26 kr.

Színház.

„Antonius és Cleopatra“ holnap kerül színre és pedig Debreczenben először. Ez alkalommal felhívjuk olvasóink figyelmét mai tárcánkra, melyben rendkívül érdekesen van leírva Plutarch után Antonius és Cleopatra végzetes szerelmének története. Hatásosabb tragédiája lehet Shakespeare-nak, de érdekesebb ennél nincs; Cleopatrák voltak, vannak és lesznek e földön mindig, míg szép és kaczer asszonyok születnek és hozzájuk férfiak, kik bármily nagyságuk daczára is hálába esnek, vergődnek és elbuknak.

Gulyás Gizella hangversenye Bécsben. Mint lapunknak Bécsből írják, Gulyás Gizella e hó 6-án tartott hangversenye a Jankó-zongorán fényesen sikerült. Gyönyörű előadása s pompás technikája elragadta a közönséget; különösen bámulatot gerjesztett Brahms „Paganini“ változatainak előadása, azon játszi könnyedséggel, melylyel Gauslick itéleté szerint a zongorairadalomnak e legnehezebb darabját kiharozta. Brahms és Hanslick azzal a kéréssel fordultak Gulyás Gizellához, hadd hallgassák meg a hangversenyt kívül is játékát. — Wagemann, Edison képviselője a napokban fölveszi Gulyás kisasszony játékát a „phonograph“-ba, hogy játékaik vizshangját elvigye magával Amerikába. Gulyás Gizella fog e hó 16-án városunkban is hangversenyezni.

Közgazdaság.

A zónatárfá sikerét most hivatalos adatok bizonyítják. Ugyanis 1889. augusztus 1-től október 31-ig a magyar államvasutak összes állomásai által kiadott 3,326,239 személyjegy; ebből a szomszédos forgalomban 1,736,628 jegy, a távolvási forgalomban 1,587,611 jegy. A múlt év ugyane szakában összesen 1,276,118 utas szállítottatott a magyar állam vasutakon és az időközben államosított magyar nyugoti és budapesti-pécs vasuton. Podgyászdarab szállítottatott az idő alatt 196,756 db, a múlt év ugyane szakában 144,490 db. A bevétel volt a személyszállításból, a zónatárfá első három havában 3,027,110 frt 43 kr, a múlt év megfelelő szakában 2,569,069 frt 95 kr, a podgyászsállítástól a bevétel volt a három hó alatt 166,908 forint 72 kr, a múlt év három havában 93,683 forint 37 krajczár. A személyforgalom tehát az idő alatt 2, millió 480,911 személylyel növekedett, a podgyászforgalom 32,266 darabbal. A személyforgalmi bevétel növekedett 458,040 frt 43 krral, a podgyászsállítás bevétel 73,225 frt 35 krral, az összes bevétel többlet 531,265 frt 83 krral.

Szerkesztői üzenet.

K. A. urnak Helyben. Ön azt kérd: hát nincs semmi mondani valója Karczag Vilmosnak a miért Gáspár Imre ur kinyomatta a hozzá intézett, nem a nyilvánosság elő szánt privát levelét? A sajtóban nincs, mert nem akarja hecczekkel untatni az olvasó közönséget. Karczag Vilmosnak igenis sok, sok érdekes mondani valója van, de azt majd csak a sajtóbiróság előtt fogja előadni, mert hiszen Gáspár ur azt írta a lapjában a nyáron, hogy becsületesért sajtópert indít ellene.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

II. Bérlet. 25 Szám.

Holnap, Csütörtökön 1889. nov. 14-án

páros bérletben,

Antonius és Cleopatra

Tragoedia 5 felvonásban. Shakespeare-től.

MŰSOR:

Péntek 15-én: „Donna Juanitta“, pártalan bérlet.

Szombat 16-án: Gulyás Gizella k. a. zongora hangversenye; ezzel „Ideges nők“ végjáték. III-ik szünet.

Vasárnap 17-én: „Pünkösöd Florenczen“ operette. IV-ik szünet.
Hétfő 18-án: „A falu rossza“ népszimű, páros bérlet.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Hölgyek figyelmébe!

Kézimunka kereskedésben sebnél-szebb tárgyakból álló

Kézimunkák

az áruasztalokon csoportosítva f. hó 15-én és ezental minden pénteken d. u. 2 órától, esti 7 1/2 óráig a n. é. közönség megtekintésére ki lesznek téve.

Szives látogatást kér

Benyáts Emil

(Piac Tiszabáz).

Kardos László

Debreczenben Czepléd-utca.

Nagyválaszték a legújabb

női kézimunkákból

ugymint: előrajzolt, kezdett és kész tálczakendők, asztalfutók, középabroszok, törülközők, bntorvédők.

Mint különös szép újdonság említendő az ugynevezett gobelin és újkeresztöltés. Ugyancsak kézi munkákhoz kaphatók a legszebb kávésterítékek, sima és ezüstös szövetek méterszáma.

Teljesen biztos színű himző selyem 70 színben, mely alig jön többé mint a pamut. Nagyválaszték, a legjobb színű flanelbarcentek, fehér piketek, ággyerítők és paplanokból.

Valódi Jaeger alsó ruhák,

szövet méterszáma, kötőgyapjú szalmiák szappan.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

Kuhinka István K.

üv. g. porcellán, lámpa és háztartási czikkektől raktára

DEBRECZENBEN.

ajánlja pontos kiszolgálást és gyári árat mellett az ősi és féltő időnyre

ujjonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett

Ditmar és

Brunner-féle

a legjobbnak elismert gyártmányu,

salon, függő és

asztali

petroleum lámpáit s minden hozzá tartozó czikke nagy raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Árverési hirdetem. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Debreczen város végrehajthatónak özv. Kurugel Lajosné Pásztor Julianna, ugyis mint kiskorn Kurugel Mária term. és törv. gyámja végrehajtást szenvedők elleni 800 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. bíróság területén lévő Debreczenben fekvő a debreczeni 2329. sz. jkvben A. I. 2461. 6582 hrsz. alatt foglalt 1622. népsorsámu ház és ondódi földjére 2156 forintban, és az ugyanezen számu jkvben A + 9370. hrsz. alatt bejegyzett ujosztásu szántóföldre 535 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlanok az 1890. évi január hó 27-ik napján d. u. 3 órakor ezen kir. tszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 215 frt 60 krt. és 53 frt 50 krt az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jelzett az árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t. cz. 170. §-a értelmébe a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerűn elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1889. évi Október hó 8. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

NAGY KÁROLV,
kir. tszéki bíró.

Nincs többé Köhögés

Régi jónak bizonyult háziszser a
**Tietze Oszkár-féle
hagymacukorka**
meglepően gyorsan használ köhögés, rekedtség, elnyálkásodás ellen. Cukorkáim különleges összeállításával bizonyítja csak a sikert azért Tietze Oszkár névre és a „hagyma-jegyre” ügyelendő, mert minden más értéktelen, és ártalmas utánzat.
Zacsókóban ára 20 és 40 kr. Főraktár: Krizan F. gyógyszerész Kremsier-ben. Debreczenben: Dr. Rothschnek E. ur. gyógyszerzetében.

Ujdonságok. Dörre Ferencz cukorkrász

Debreczen, Czegléd-utca a jánul.

Zonatorlát egy egész torta 50 kr. 1 drb 8 "

Vetsera, Ferencz Nándor torta, Valeria, Deák, Feodora, Dora, József főherczeg torta. Jogász és Debreczeni torta, Gigerl, Mikádo és mindenféle tejszin erémtorta megrendelésre azonnal készítetik.

Szives tudomására hozom a t. közönségnek, miszerint üzletemet az
ŐSZI- és TÉLI IDÉNYRE
bel és külföldi szövetekkel
nagyválasztékban felszereltem. Ajánlom azok között különösen
brassói szövet készletemet.
Saját üzletememben készült, kitűnő szabásu és jó minőségű
kész férfi és gyermek öltönyök
és
UTAZÓ BUNDAKBOL
nagy raktárt tartok s azokat határozott, jutányos ár mellett a t. közönség rendelkezésére bocsátom.
Mérték szerinti rendeléseket
gyors és szolid kivitelben teljesítek.
A t. közönség által tanusított bizalmat megköszönve, kérem azzal ezentul is szerencsételni.
Teljes tisztelettel
Szedlák József.

Hirdetmény.

H.-Dorog város tulajdonát képező, s alatt megnevezett vendéglői, illetve korecsmai épületek f. évi december hó 8 án a városház nagytermében tartandó nyilvános árverésen 1890. évi január 1-től 1892. évi december hó 31-ig tartó, 3 évre haszonbérbe adatnak.
Az árverési feltételek a főjegyzői hivatalban bármikor megtekinthetők.

Kikiáltási ár :

- a) Nagyvendéglő 400 frt.
 - b) Belső korecsma 200 "
 - c) Külső korecsma 100 "
 - d) Csárda 14 hold földdel 200 "
- Összesen : 900 frt.

Az épületekre árverelni akár összesen, akár külön-külön is lehet.
H.-Dorogon, 1889. nov. 10.

Farkas Lajos,
jegyző.

Kovács,
főbíró.

Zálogház megnyitás.
Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a magas Miniszterium által engedélyezett
ZÁLOGHÁZAT
SZIKSZAY JÓZSEF ur DRAGOTTA-féle Piacz-utczai 1824. sz. a. házában, az udvarban balra, megnyitottuk, hol arany, ezüst, drágakövek, értékpapírok és ingóságok zálogba, mérsékelt kamat mellett
1889. NOVEMBER 1-től kezdve d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5 óráig naponta felvétetnek.
Debreczen, 1879. október hó 24. napján.
Az „Iparegyesületi Takarékos és Hitelintézet”

Uti bőröndök. JAEGER áruk és trikó derekak.
ÚJ ÜZLET.
A FŐTÉREN, AZ IPAR ÉS KER. BANK ÉPÜLETÉBEN,
a postával szemben
KOVÁCS ANTAL
özég alatt
**Rövid-, Dismü-, Játékáru,
NŐI és FÉRFI DIVATÁRU ÜZLETET**
nyitottam.
Midőn ezt van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, jelezni óhajtom, hogy hosszú évi tapasztalat és ezen szakmábani jártasságom lehetővé teszi, hogy ugy jutányos ár, valamint pontos kiszolgálát által magamat a n. é. közönség szives pártfogására érdemessé teendem.
Kiváló tisztelettel
KOVÁCS ANTAL.
Francia illatszerek, bőr áruk, eső és napernyők.

Alapított 1888-ban
WALSER FERENCZ
első magyar gép és tűzoltoszerkek gyára, harang és érezöntődeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.
Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban
Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik
KÖZ és MAGAN FÜRDŐK
felszerelésére
szagmentes ürszékek
felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.
EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

